

Asia: LVM/1139/03/2018

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanosta liikennealalla ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset huomiot esityksestä

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Esitysluonnos on ollut jo aikaisemmin lausunnolla (HE 14/2018, HE 45/2018). Aikataulumuutoksen takia maakuntauudistusta koskevat liikenteen uudistukset poistettiin ja laadittiin erillinen esitys liikennealan tehtäviä koskevista lakimuutoksista.

Yleisperustelut

Pohjois-Pohjanmaan liitto on todennut jo aikaisemmissa lausunnoissaan, että lain tarkoitus järjestää liikennejärjestelmäsuunnittelu siten, että siinä sovitetaan yhteen valtakunnalliset ja alueelliset tavoitteet sekä luodaan edellytykset toimivalle liikennejärjestelmälle ja maankäytölle, on myönteinen tavoite. 10-12 vuoden rahoitus- ja toimenpideohjelma sekä maakuntakohtainen tienpidon ja liikenteen suunnitelma ovat tarpeellisia uudistuksia. Onnistuessaan em. suunnitelmat tukevat maakuntien itsehallintoa ja tuovat suunnitteluun ja liikennepolitiikkaan pitkäjänteisyyttä. Koko järjestelmän toimivuus perustuu yhteistyösopimukseen ja vuorovaikutukseen, joka on toimiessaan hyvä asia, mutta edellyttää laajaa yhteisymmärrystä. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää esitettyä kokonaisuutta tarkoituksenmukaisena, ja pitkäjänteisempää investointien suunnittelupyrkimystä tervetulleena muutoksena.

Esityksen mukaan maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma huomioon toiminnassaan. Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelu muuttuu siten juridisesti maakuntasuunnitelmaa ja -ohjelmaa sekä maakuntakaavaa vastaavaksi maakunnan suunnittelujärjestelmän osaksi. Tällöin myös

liikennejärjestelmäsuunnitelmasta tulee maakunnassa päättää vastaavalla tavalla ja päätöksenteon tasolla.

Esityksen yhtenä tavoitteena on tehdä maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävien ja henkilöstön siirrot ja muut tarpeelliset muutokset. ELY-keskuksista ja KEHA-keskuksesta siirtyisi maakuntiin 325 htv, Väylävirastoon 85 htv ja Liikenteenohjausyhtiöön 19 htv. Pohjois-Pohjanmaan liitto on jo aiemmissa kommentoinneissaan todennut, että valtakunnalliset yhteen toimipisteeseen keskitetyt erikoistumistehtävät ja niitä hoitava henkilöstö on selkeintä keskittää tienpitäjälle. Tehtävien hoitamisessa olisi luonteva sijoittaa asiantuntijoita mahdollisimman paljon alueelle, jolloin voidaan varmistaa alueellisen toimintaympäristön tuntemus ja viranomaisten yhteistyö. Lakiesityksessä ei ole tunnistettu riittävästi muuttuvasta työnjaosta aiheutuvia resurssi- ja osaamistarpeita maakunnissa. Alalla vallitsee jo tällä hetkellä pula osaavista toimijoista.

Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa, että liikennejärjestelmäsuunnittelun ja tienpidon tehtävien tosiasiallinen toteuttaminen maakunnissa mahdollistavat alueellisista tarpeista lähtevien muutosten toteuttamisen sekä alueilla muodostuneiden yhteistyösuhteiden ja –menettelyjen säilyttämisen ja vahvistamisen. Kuitenkin valtaosa koko perustienpidon rahoituksesta kohdennetaan tienpitoon käytännössä valtakunnallisten linjausten sekä maantieverkon kunnan pohjalta. Vain pieni osuus rahoituksesta on sellaista, jonka kohdentaminen jäisi maakuntien päätettäväksi. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että neuvoteltaessa vuosittain tienpidon sopimuksista, tulee maakunnilla olla todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa määrärahojen jakautumiseen ja kohdentumiseen.

Jokaiselle maakunnalle tullaan laatimaan erillinen tienpidon budjetti. Tienpidon rahoitus tulee maakunnittain korvamerkittynä rahoituksena. Maakunnat sopivat niille kuuluvien tienpidon tehtävien hoitamisesta yhteistoiminnassa enintään yhdeksällä tienpitoalueella. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo, että kokonaisuuden tulisi tukeutua erityisvastuualueiden (erva) pohjalle muodostuviin yhteistoiminta-alueisiin.

Pohjois-Pohjanmaan liitto lisäksi huomauttaa, että tienpidon osaajista on jo tällä hetkellä pulaa ja merkittävät lisärekrytoinnit ovat haastavia. Henkilöstön palkkaus maksetaan maakuntien yleiskatteellisesta rahasta ja siihen kohdistunee säästöpainetta. Tämä hankaloittaa henkilömäärien suuria lisäyksiä.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Vs. suunnittelujohtaja Ilpo Tapaninen

Yksityiskohtaiset perustelut

-

Lakiehdotukset

-

Tapaninen Ilpo
Pohjois-Pohjanmaan liitto